

DOGODKI, OCENE, DRUŠTVA**SEMINAR ODDELKOV ZA GEOGRAFIJO
FILOZOFSKE FAKULTETE UNIVERZE
V LJUBLJANI IN UNIVERZE JOHANN
WOLFGANG GOETHE V FRANKFURTU****Mirko Pak**

Aktualna problematika globalizacije in razvoja mest je bila razlog za to poročilo o že sedmem srečanju obeh oddelkov, tokrat od 13. do 14. aprila 1999 v Ljubljani. Še več pove sam naslov srečanja: »Budočnost mest – globalizacija in regionalizacija kot moteča dejavnika«. Pet nemških in osem slovenskih geografov, poleg sodelavcev Oddelka še sodelavci Pedagoške fakultete v Mariboru, Geografskega inštituta in Urada za prostorsko planiranje MOK, je v trinajstih referatih predstavilo rezultate raziskovanja zgostitvenih območij v Frankfurtski kotlini in v Sloveniji.

Že v uvodnem referatu »Globalizacija in regionalizacija kot novi pogledi na geografsko proučevanje mest« je K. Wolf pravzaprav zastavil okvir vsem poročilom, še posebej pa nemškim prispevkom, ki so nas seznanili z rezultati raziskovanj perspektive upravne delitve, regionalne identitete, stopnje in perspektive medobčinskega sodelovanja in ekstremne suburbanizacije v frankfurtskem obmestju (Späckgürtel). Glede na to, da sodi Frankfurtska kotlina med najmočnejša zgostitvena območja na sploh, so tam suburbanizacijski procesi še posebej intenzivni, tržno opredeljeni, konfliktni, raznovrstni in globalni v strukturalnem in prostorskem pogledu. To, kar se dogaja v Frankfurtski kotlini, je ustvarjanje nedefinirane mestne regije brez mej med administrativnim mestom in njegovim obmestjem. Ob tem nastajajo številna težko rešljiva vprašanja mestno-izvenmestnega prostora, upravljanja in usmerjanja nadaljnega razvoja takega dinamičnega zgostitvenega območja. Konflikti med mestom in okolico, mestno in obmestnimi občinami ter med dejavnostmi so pretežno ekonomske, oziroma kar finančne narave, pri čemer nič manj ne prizadenejo prostora. In zato je intenzivno geografsko proučevanje in iskanje rešitev nujno, še posebej zaradi, kljub ozki problemski obravnavi, širokega in kompleksnega geografskega pogleda in mestoma tudi pristopa. Da so se podobni razvojni procesi dotaknili tudi že naših mest in da se bodo v naslednjih letih še poglobili, ne gre dvomiti. In prav tako ne, da bo na to odločilno vplivala globalizacija, pri čemer bo vpliv regij in regionalizacije, obravnave mest ter urbanizacijske in suburbanizacijske problematike vedno pomembnejši.

Slovenski referenti so govorili o slovenskih mestih v luči globalizacije in trajnostno-sonaravnega razvo-

ja, urbanizaciji Slovenije v luči globalizacije, globalizaciji in razvoju slovenskih mest, vprašanih regionalnega razvoja Slovenije, o razlikah v življenjski ravni med slovenskimi mesti, obmestji in podeželskimi območji, morfoloških značilnostih slovenskih mest, socialnogeografski preobrazbi Ljubljane ter o vlogi in pomenu oskrbnih središč v slovenskem poselitenem sistemu. Očitno je, da bo tudi v slovenski geografiji potrebno posvečati mestom in suburbanizacijski problematiki na sploh več pozornosti, pa tudi več domačih in mednarodnih strokovnih srečanj, ki jih je na področju geografije zadnja leta na splošno vse premalo za hitrejši in neposreden prenos znanja. Ni dvomiti, da se bo zanje našla podpora, podobno kot sta Ministrstvo za znanost in tehnologijo ter Urad za prostorsko planiranje Ministrstva za okolje in prostor podprla tudi to srečanje.

**MEDODDELČNI GEOGRAFSKI SREČANJI
Dejan Rebernik**

V septembru so se člani Oddelka za geografijo sestali s kolegi iz mariborske in zagrebške univerze. Srečanja med geografi iz Ljubljane, Zagreba in Maribora imajo že dolgo tradicijo. Obe srečanja sta bili delovni in strokovni, hkrati pa tudi družabni. Udeležba je bila v obeh primerih polnoštevna, kar dokazuje, da so takšna srečanja potrebna in koristna.

Zagrebski kolegi z Oddelka za geografijo Naravoslovno-matematične fakultete so nas povabili v Podravino, natančneje v njeno središče Koprivnico in sosednji Đurđevac. Naš gostitelj je bil dr. Dragutin Feletar. Osnovna tema je bila obmejnost oziroma geografsko proučevanje obmejnosti in obmejne prostora na primeru slovensko-hrvaške meje. Poleg tega smo spoznali hrvaško pokrajino ob Dravi, posebno pa občino in mesto Koprivnica. V pogovoru s predstavniki občine smo spoznali najnovejše gospodarske, socialne in prostorske procese v tem delu Hrvaške. Obiskali smo

Srečanje z Oddelkom za geografijo PMF Zagreb, 21. 9. 1999: Koprivnica – razprava in sprejem na občini (foto: Mirko Pak).

S srečanja z Oddelkom za geografijo Pedagoške fakultete v Mariboru 28. 9. 1999: med razpravo o kmetijski problematiki s predstavniki občine Veržej (foto: Mirko Pak).

tudi največje črpališče zemeljskega plina na Hrvaškem – Molve pri Đurđevcu.

S kolegi z Oddelka za geografijo s Pedagoške fakultete v Mariboru smo se srečali 28. septembra v Slovenskih goricah. Mariborski geografi so nam predstavili to slovensko pokrajino, s poudarkom na problematiki kmetijstva. Obiskali smo kmetijo Štuhec v Bolehnečicah v občini Sv. Jurij ob Ščavnici. Gre za eno največjih in najuspešnejših kmetij v tem delu Slovenije. Gospodar kmetije nam je predstavil problematiko kmetijstva v svojem kraju, kjer so izvedli komasacije kmetijskih zemljišč. V nadaljevanju smo se sestali s predstavniki občine Veržej v Bunčanah. Ob tem so bile predstavljene nekatere aktualne teme, povezane s slovenskim kmetijstvom. Sledila je živahna diskusija s predstavniki občine in kmeti. Na koncu smo obiskali še kmetijo Štiš v Noršincih, ki velja za kmetijo z največ obdelovalnimi površinami v Sloveniji (več kot 200 hektarov!). Gospodar nam je predstavil svojo kmetijsko proizvodnjo in svoje poglede na problematiko slovenskega kmetijstva.

Obe srečanji sta potekali v zelo delovnem in prijateljskem vzdušju. Pokazali sta na nujnost izmenjave strokovnih izkušenj, rezultatov raziskovalnega dela in sodelovanja pri znanstveno-raziskovalnem in pedagoškem delu geografskih oddelkov.

Srečanje z Oddelkom za geografijo Pedagoške fakultete v Mariboru 28. 9. 1999: na kmetiji Štiš, ki obdeluje kar 200 ha kmetijske zemlje v Noršincih pri Ljutomeru (foto: Mirko Pak).

3. POLETNI TABOR ŠTUDENTOV GEOGRAFIJE – PREKMURJE/MURAVIDEK '99 Matija Zorn

Že tretje leto zapored je Društvo mladih geografov Slovenije (DMGS), društvo študentov geografije Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, organiziralo poletni tabor za študente geografije in sorodnih ved.

Tabor je potekal v Prekmurju in Porabju od 6. do 12. julija 1999. Tokrat ni potekal pod šotori, kot je bila praksa do sedaj, pač pa je bila naš dom dvojezična osnovna šola (DOŠ Dobrovnik) v naselju Dobrovnik/Dobronak. Bivali smo na dvojezičnem območju in v naselju, kjer dve tretjini prebivalcev pripada madžarski narodni skupnosti. Glede na dvojezično okolje smo se tudi sami skušali obnašati dvojezičnosti primerno, zato je bilo popolno ime tabora: 3. poletni tabor študentov geografije/3. geográfiai ifjúsági tábor – Prekmurje/Muravidék '99.

Za delovno območje smo si izbrali Prekmurje, kar je med drugim povezano z dvema obletnicama, ki so jih v tem letu praznovali v regiji. Prva obletnica je bila posvečena 80-letnici priključitve Prekmurja Sloveniji. Po prvi svetovni vojni je vojska Kraljevine SHS 12. avgusta 1919 z dovoljenjem pariške mirovne konference zasedla Prekmurje, trianonska mirovna pogodba, podpisana z Madžarsko leta 1920, pa je določila novo državno mejo med Madžarsko in Kraljevino SHS, ki velja še danes. Leta 1919 je bogojinski župnik Ivan Baša ob priključitvi Prekmurja zapisal: »Prebivalci Slovenske krajine slovesno izjavljamo, da smo vsekdar bili in hočemo biti in ostati Slovenci. Mi hočemo ostati združeni s Slovenci na drugi strani Mure v združenji Sloveniji!«

Druga pomembna obletnica pa je povezana z dvojezičnim šolstvom v Prekmurju, ki je v tem letu praznovalo svojo 40-letnico. Model dvojezičnega šolstva je bil v Prekmurju uveden v osnovne šole leta 1959, po eni strani z namenom, da bi dvignili izobrazbeno raven učencev, po drugi strani pa zato, ker so pripadniki madžarske narodne skupnosti v čedalje večjem številu vpisovali svoje otroke v slovenske oddelke namesto v oddelke z madžarskim učnim jezikom. Eden izmed vzrokov za tako ravnanje staršev je bil, da učenci, ki so končali osnovno šolo v madžarskih oddelkih, niso imeli možnosti nadaljevati šolanje. Vojvodina je bila zelo oddaljena, Madžarska pa je bila zaprta z železno zaveso. Bistvo modela dvojezičnega izobraževanja je bilo, da sta se pri vseh urah pouka izmenoma uporabljala oba jezika. Dve leti kasneje so dvojezični program uvedli tudi v vrtce. Leta 1980 pa je bil sprejet zakon, po katerem je postalo za vse dijake srednjih šol na narodnostno mešanem območju obvezno učenje madžarskega jezika.

Pri terenskem delu smo medse povabili profesorje, kolege, domačine in politike, ki se tako ali drugače v vsakdanjem življenju ali strokovno ukvarjajo